



ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ο ΠΑΡΑ ΤΩ ΑΡΕΙΩ ΠΑΓΩ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΥΣ

Εν Αθήναις τῆ 20 Ἀπριλίου 1973

Ἀριθ. πρωτ. Γνωμ. Β

Π ρ ό ς

Τό Ὑπουργεῖον Δικαιοσύνης  
Γεν. Δ/νσιν Σωφρονιστικῆς Διοικήσεως  
Διεύθυνσιν Β'

φάκελα γνωμοδότησεως  
20-IV-73

Ε ν τ α ὺ θ α

Ἐπί τοῦ, δια τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 17216/  
Φ.45α/Φ.72 ἐ.ἔ. ἐγγράφου σας, τεθέντος  
ἑρωτήματος, εἰάν αἱ διατάξεις τοῦ Ν.Δ.  
805/71 ἐφαρμόζονται ἐπί τῆς πταισματι-  
κῆς παραβάσεως τῆς ἀφορώσης τήν ὑπέρβα-  
σιν τοῦ νομίμως τεθειμένου ὀρίου ταχύτη-  
τος, τοῦ ἀναγραφομένου ἐπί εἰδικῶν πινα-  
κίδων κατὰ μήκος τῶν ὁδῶν,

ἔχομεν τήν τιμήν νά γνωρίσωμεν  
εἰς Ὑμᾶς τ' ἀκόλουθα:

Ἐισπός τοῦ Ν.Δ.805/71 "περί πται-  
σματικῶν παραβάσεων, βεβαιουμένων παρᾶ  
τῶν ἀστυνομικῶν ὀργάνων", ἦτο ὅπως δι'  
αὐτοῦ, ἀπ' ἐνός μὲν ἐπέλθῃ ἀποσυμφόρησις  
τῶν Πταιματοδικεῖων τά ὅποια εἰς τάς  
μεγάλας πόλεις κατακλύζονται ἀπό χιλιά-  
δας ὑποθέσεων ἀφορωσῶν κυρίως παραβάσεις  
τοῦ κώδικος ὁδικῆς κυκλοφορίας (Κ.Ο.Κ.)  
(δι' ὅ εἰς τό ἄρθρον 1 παρ.1 περιέλαβεν

ὡς πρώτας πταισματικές παραβάσεις τὰς ἀναφερομένας εἰς τὴν ὀδικὴν κυκλοφορίαν καὶ ἐν συνεχείᾳ τὰς ἀφορῶσας τὴν κοινὴν ἡσυχίαν, τὴν καθαριότητα καὶ εὐπρεπῆ ἐμφάνισιν τῶν δημοσίων, κοινοχρήστων ἢ ἰδιωτικῶν χώρων) ταυτοχρόνως δὲ ἄμεσος ἐπιβολὴ κυρώσεων κατὰ τῶν παραβατῶν, ἀποκλειομένου τοῦ κινδύνου παραγραφῆς τῶν τοιούτων παραβάσεων ἐν περιπτώσει παραπομπῆς των εἰς τὸ Πταισματοδικεῖον, ἀφ' ἑτέρου δ' ὅπως παρέχεται ἡ εὐχέρεια καὶ ἡ δυνατότης εἰς τοὺς παραβάτας τῶν τοιούτων διατάξεων, τῆς ἀμέσου καταβολῆς τοῦ ὑπὸ τοῦ ἰδίου Νομ. Δ/τος ὀριζομένου προστίμου πρὸς ἀποφυγὴν, τὸ μὲν τῆς ταλαιπωρίας των καὶ τῆς ἀπωλείας τοῦ χρόνου των τὴν ὁποίαν συνεπάγεται ἡ παραπομπή των ἐνώπιον τοῦ Πταισματοδικείου, τὸ δὲ τῶν ὑπὸ τοῦ Κ.Ο.Κ. ὀριζομένων αὐστηροτέρων πταισματικῶν κυρώσεων.

Ὡς σαφῶς προκίπτει ἐκ τῶν διατάξεων τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ὡς ἄνω Ν.Δ., τοῦτο ἐφαρμόζεται οὐχὶ ἐπὶ πάσης πταισματικῆς παραβάσεως τοῦ Κ.Ο.Κ., ἀναφερομένης εἰς τὴν ὀδικὴν κυκλοφορίαν, ἀλλὰ ἐπὶ τῶν περιοριστικῶς ἀναγεγραμμένων εἰς τὰ ἐδάφια α, ἐδαφ.β περιπτ. αα καὶ ββ καὶ ἐδαφ.γ περιπτ.αα καὶ ββ τῆς παραγράφου ταύτης, ἐπὶ τῶν παραβάσεων δηλαδή τοῦ ἄρθρου 112 (κυκλοφορία πεζῶν), τοῦ ἄρθρου 89 (χρήσις ἡχητικῶν ὀργάνων), τοῦ ἄρθρου 88 (ἀπαγόρευσις ἐνοχλητικῶν θορύβων), τοῦ ἄρθρου 90 (στάσις ὀχημάτων), τοῦ ἄρθρου 92 (στάθμευσις ὀχημάτων) τοῦ ἄρθρου 12 (φωτεινὴ σηματοδότησις), τοῦ ἄρθρου 11 (σημα<sup>τὰ</sup> ~~τῶν~~ τροχονόμων διὰ χειρῶν) καὶ ἐπὶ τῶν παραβάσεων τῶν ἀναφερομένων "εἰς τὴν κατακόρυφον καὶ ὀριζόντιον ὀδικὴν σήμανσιν" (ἄρθρ.8). Κατακόρυφος ὀδικὴ σήμανσις, θὰ πρέπει νὰ θεωρῆται, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ Ν.Δ.890, πᾶσα σήμανσις διδομένη διὰ πινακίδων προειδοποιητικῶν τῶν ἐπικινδύνων θέσεων, ρυθμιστικῶν τῆς κυκλοφορίας καὶ πληρο-

φοριακῶν ἐν γένει (ἄρθρ. 8 παρ. 1 Κ.Ο.Κ.) ἢ διὰ συμβόλων, τοποθετουμένων, ἀπάντων τοιῶν, ἐπὶ ὑποστηριγμάτων ἐμπεπηγμένων εἰς τὸ ἔδαφος, εἰς τοῖχον ἢ εἰς δένδρον, εἰς τὸ ἄκρον τῆς ὁδοῦ, ὀριζόντιοι δέ σήμανσις πᾶσα σήμανσις ἣ τις ἔχει ἀναρτηθῆ ἄνωθεν τῆς ὁδοῦ καὶ κατὰ πλάτος αὐτῆς, ὡς καὶ αἱ ἐπὶ τῶν ὁδοστρωμάτων διαγραμμίσεις (ἄρθρ. 9) ~~παρ. 9~~ ~~παρ. 9~~ ~~παρ. 9~~ καὶ σήμανσις τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Κ.Ο.Κ. —

Ἡ γνώμη ὅτι εἰς τινεὶ περιπτώσιν ββ τοῦ ἔδαφίου γ δηλ. τὴν κατακόρυφον καὶ ὀριζόντιον σήμανσιν, δέν περιλαμβάνεται καὶ ἡ παράβασις τῆς περὶ ὀρίου ταχύτητος διατάξεως τοῦ ἄρθρου 77 τοῦ Κ.Ο.Κ., φρονοῦμεν ὅτι δέν εἶναι σύμφωνος μὲ τὴν θέλησιν τοῦ νομοθέτου.

Ἐξ οὐδεμιᾶς διατάξεως τοῦ Κ.Ο.Κ. ἢ τοῦ Ν.Δ. 805/71 προκύπτει, ἔστω καὶ ἐμμέσις, ὅτι αἱ πινακίδες σημάσεως τοῦ ὀρίου ταχύτητος τῶν ὀχημάτων, δέν περιλαμβάνονται εἰς τὴν κατακόρυφον καὶ ὀριζόντιον ὀδικὴν σήμανσιν. Κατὰ τὸ ἄρθρον 8 τοῦ Κ.Ο.Κ., αἱ ἐπὶ τῶν ὁδῶν, ἐντός ἢ ἐκτός τῶν κατωκημένων χώρων τοποθετούμεναι πινακίδες διακρίνονται α) εἰς προειδοποιητικὰς τῶν ἐπικινδύνων θέσεων, β) ρυθμιστικὰς τῆς κυκλοφορίας καὶ γ) πληροφοριακὰς ἐν γένει.

Ἡ ἔννοια τῶν πινακίδων τῆς α καὶ γ κατηγορίας εἶναι σαφεστάτη καὶ δέν εἶναι ἀναγκαία ἡ ἐρμηνεία αὐτῶν. Ἄλλ' οὔτε καὶ ἡ ἔννοια τῶν πινακίδων τῆς β κατηγορίας ἔχει ἀνάγκην ἐρμηνείας διότι, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς γενικότητος καὶ ἄνευ ἐξαιρέσεως <sup>τῆς</sup> διατυπώσεως τοῦ δευτέρου περιπτώσεως τοῦ ἔδαφίου τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Κ.Ο.Κ., τῆς διατυπώσεως δηλαδή "ρυθμιστικαὶ (πινακίδες) τῆς κυκλοφορίας", περιλαμβάνεται προδήλως εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην πᾶσα πινακὶς ρυθμίζουσα τὴν κυκλοφορίαν τῶν ὀχημάτων καὶ τῶν πεζῶν. Τὴν ὀρθὴν ταύτην ἔννοιαν τῶν πινακίδων

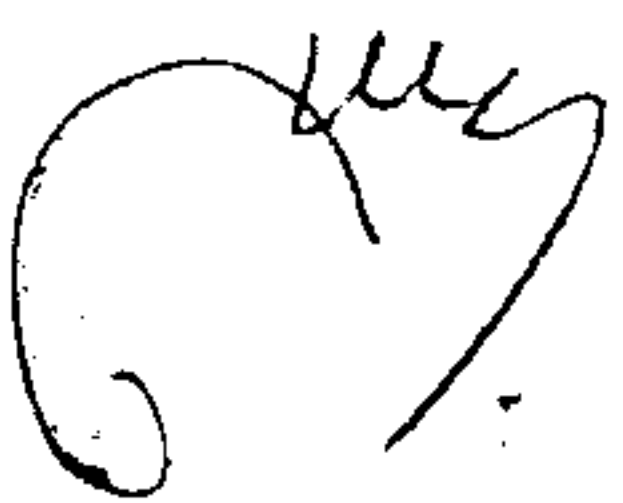
με

τῶν ρυθμιστικῶν τῆς κυκλοφορίας, τὴν ἀνευρίσκομεν εἰς τὰς διατάξεις τῶν διεθνῶν συμβάσεων τῆς Βιέννης ( 7 Ὀκτωβρίου ἕως 8 Νοεμβρίου 1918) ἐπὶ τῆς ὁδικῆς κυκλοφορίας καὶ ἐπὶ τῆς ὁδικῆς σημάσεως καὶ σηματοδοτήσεως, καίτοι αὗται δὲν ἔχουσιν εἰσέτι ἐπικυρωθῆ ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος. Κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τῆς ἄνω συμβάσεως ἐπὶ τῆς ὁδικῆς κυκλοφορίας πᾶσαι αἱ ὁδικαὶ πινακίδες σημάσεως, ἡ φωτεινὴ σηματοδότησις τῆς κυκλοφορίας καὶ αἱ διαγραμμίσεις τῶν ὁδῶν, αἱ ἐγκαθιστάμεναι ἐπὶ τοῖ ἐδάφους των, ἀποτελοῦν ἑνιαῖον σύστημα.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 5 κεφάλ. II τῆς συμβάσεως ἐπὶ τῆς ὁδικῆς σημάσεως καὶ σηματοδοτήσεως, ὀρίζεται ὅτι σκοπὸς τῶν ρυθμιστικῶν πινακίδων εἶναι νὰ πληροφοροῦν τοὺς χρησιμοποιοῦντας τὰς ὁδοὺς περὶ εἰδικῶν ὑποχρεώσεων, περιορισμῶν ἢ ἀπαγορεύσεων, πρὸς ἃς δεῖν νὰ συμμορφῶνται, ὑποδιαίρουσιν δ' αὗται εἰς πινακίδας προτεραιότητος, πινακίδας ἀπαγορεύσεων ἢ περιορισμῶν καὶ πινακίδας ὑποχρεώσεων.

Εἰς τὸ τμῆμα Α τοῦ παραρτήματος 4 τῆς δευτέρας ἄνω συμβάσεως (ἄρθρ. 11 αὐτῆς) περιγράφονται αἱ πινακίδες ἀπαγορεύσεων καὶ περιορισμῶν, μεταξύ δ' αὐτοῦ ὑπὸ τὸν ἀριθμὸν 2 καὶ τὸ στοιχεῖον Ε, περιγράφονται εἰδικῶς αἱ πινακίδες ὀρίου ταχύτητος καὶ ὑπὸ στοιχεῖον Η αἱ πινακίδες τέλους ἀπαγορεύσεως ἢ περιορισμοῦ, εἰς ὃν περιορισμὸν περιλαμβάνεται καὶ τὸ ὄριον ταχύτητος. Εἰς τὸ τμῆμα Β τοῦ αὐτοῦ παραρτήματος (ἄρθρ. 12 τῆς συμβάσεως) περιγράφονται αἱ πινακίδες ὑποχρεώσεων, μεταξύ δ' αὐτοῦ ὑπὸ τὸν ἀριθμ. 2 καὶ τὰ στοιχεῖα Θ καὶ Η περιγράφονται εἰδικῶς αἱ πινακίδες ὑποχρεωτικῆς ἐλαχίστης ταχύτητος καὶ αἱ τοιαῦται τέλους αὐτῆς.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω κατίσταται σαφές ὅτι ἡ ὁδικὴ σή-



μανσις περί ης τό άρθρ. παρ.2 έδαφ.γ περίπτ.ββ τοῦ Ν.Δ. 805 περιλαμβάνει έκτός τῆς σημάσεως επί τῶν όδοστρομάτων καί τῶν ίσοπέδων σιδηροδρομικῶν διαβάσεων (άρθρα 9 καί 10 τοῦ Κ.Ο.Κ.) καί τās πινοκίδας πάσης σημάσεως (μεταξύ τῶν όποίων καί τά σύμβολα).

Ότι εἰς τήν όδικήν σήμανσιν, περί ης ἡ άνω διάταξις τοῦ άρθρ.1 παρ.2 έδαφ.γ περίπτ. ββ τοῦ Ν.Δ. 805 περιλαμβάνεται καί ἡ διά πινοκίδων σήμανσις τῶν όρίων ταχύτητος τῶν όχημάτων, προκύπτει, έκτός τῶν ως άνω έκτεθέντων, καί έκ τῆς ὑπ' αριθμ.Η202349/66 (ΦΕΚ Β'179) άποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐσωτερικῶν, Δημοσίων Ἔργων καί Συγκοινωνιῶν, έκδοθείσης βάσει τοῦ άρθρου 14 τοῦ Κ.Ο.Κ. διά τήν μελέτην, κατασκευήν, τοποθέτησιν καί συντήρησιν τῶν πάσης φύσεως μέσων σημάσεως εἰς τās έθνικὰς καί έπαρχιακὰς όδούς καί δῆ έκ τῆς παραγράφου 6 αὐτῆς, δι' ης γίνεται ρητή παραπομπή εἰς τό άρθρον 77 τοῦ Κ.Ο.Κ. τό όποῖον άφορᾷ τά όρια ταχύτητος, όρίζεται δέ διά τῆς παραγράφου ταύτης ότι ἡ τοποθέτησις τῶν εἰδικῶν πινοκίδων σημάσεως ένεργεῖται μετὰ τήν έκδοσιν τῶν σχετικῶν άποφάσεων ὑπό τῶν πρόσ τοῦτο άρμοδίων Ἀρχῶν.

Πέραν τῶν άνωτέρω δέν δικαιολογεῖται έξαίρεσις μόνης τῆς παραβάσεως τῆς άναγομένης εἰς τήν ὑπέρβασιν τῆς διά πινοκίδων δηλουμένης ταχύτητος τῶν όχημάτων, έκ τοῦ γενικοῦ κανόνος, τῆς ὑπαγωγῆς δηλαδή πάσης πταισματικῆς παραβάσεως, άναφερομένης εἰς τήν κατακόρυφον καί όριζόντιον όδικήν σήμανσιν, εἰς τās διατάξεις τοῦ Ν.Δ. 805/71 διότι, εἰάν ὁ παραβάτης άμφισβητῆί ότι ὑπερέβη τά τεθειμένα όρια ταχύτητος, ἔχει τό δικαίωμα νά ζητήσῃ διά προφορικῆς δηλώσεώς του πρόσ τό βεβαιούν τήν παράβασιν άστυνομικόν όργανον τήν παραπομπήν του ένώπιον τοῦ άρμοδίου Πταισματοδικείου, ἵνα δικασθῆί βάσει τῶν διατάξεων τοῦ Κ.Ο.Κ.(άρθρ. 2

αμ  
2.

N.Δ.805). Έπομένως έκ μόνης τῆς θελήσεως τοῦ παραβάτου ἐξαρτᾶται ἡ ἐφαρμογή ἢ μή τῶν διατάξεων τοῦ N.Δ.805 ἢ τῶν τοῦ Κ.Ο.Κ.

Ἐκ τοῦ ὅτι ἡ παρίβασις περί ὀρίων ταχύτητος τοῦ Κ.Ο.Κ. περιλαμβάνεται εἰς τό κεφάλαιον Θ τοῦ Κ.Ο.Κ. περί κανόνων ὀδηγήσεως καί συμπεριφορᾶς καί οὐχί εἰς τό κεφάλαιον Β περί σημάσεως ὀδῶν καί σηματοδοτήσεως, δέν ἔπεται ἐξ αὐτοῦ καί μόνον ὅτι αἱ ὀδικαί σημάσεις αἱ ἀναφερόμεναι εἰς τά ἄρθρα 8-1 ἐξυπηρετοῦν σκοπὸν διάφορον τῶν περί ὀρίου ταχύτητος διατάξεων καί ὅτι διά τῆς ὑπερβολικῆς ταχύτητος παραβιάζεται μόνον ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 77 τοῦ Κ.Ο.Κ. καί οὐχί αἱ περί ὀδικῆς σημάσεως διατάξεις, ὡς οὐχί ὀρθῶς ὑπεστηρίχθη, διότι, διά τῶν περί σημάσεως διατάξεων ἐξυπηρετεῖται καί ἡ περί ὑπερβολικῆς ταχύτητος διάταξις, ρητῶς δέ εἰς τό ἄρθρον 77 παραγρ.2 ἔδαφ.2 περί ὀρίου ταχύτητος ἀναγράφεται ὅτι αἱ ἀποφάσεις περί ὀρίων ταχύτητος τίθενται ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς τοποθετήσεως ἐπὶ τῶν ὀδῶν τῶν εἰδικῶν περί ὀρίων ταχύτητος πινακίδων.

Περαιτέρω, ἐκ τοῦ ὅτι διάφοροι εἶναι αἱ πταισματι- καί κυρώσεις, διά τούς μή συμμορφουμένους πρὸς τὰς ἐπὶ τῶν πινακίδων σημάσεις ὀδηγίας καί ὑποδείξεις (ἄρθρον 8 παρ.3), τῶν πταισματικῶν κυρώσεων διά τούς παραβαίνοντας τὰς περί ὀρίων ταχύτητος διατάξεις τοῦ ἄρθρου 77, δέν ἔπεται ἐξ αὐτοῦ καί μόνον, ὡς ~~(ὡς ἀναφέρεται)~~ ὑπεστηρίχθη, ὅτι ἡ περί ὀρίων ταχύτητος σήμανσις δέν ὑπάγεται εἰς τὴν κα- τακόρυφον καί ὀριζόντιον ὀδικὴν σήμανσιν πρῶτον διότι, ἐκτὸς τῶν ὡς ἄνω ἐκτεθέντων, ὁ νομοθέτης ἠθέλησεν ὅπως ἡ ὑπέρβασις τῆς ταχύτητος τιμωρεῖται δι' εἰδικῶν πταισμα- τικῶν ποινῶν, κατὰ τὰς ἐν παραγρ. II τοῦ ἄρθρ. 77 διαβαθ- μίσεις, χωρὶς ὅμως ἐξ αὐτοῦ νά ἔπεται ὅτι ἠθέλησε κατ' ἐξαίρεσιν ὅπως αἱ περί ὀρίων ταχύτητος πινακίδες δέν ἀνα-

Λμγ

φέρονται εις τήν όδικήν σήμανσιν. Ο όδηγός του όχήματος  
ό παραβαίνων τά δι' άποφάσεως τής άρμοδίας Αρχής τεθει-  
μένα όρια ταχύτητος, παραβιάζει βεβαίως τήν άπόφασιν ταύ-  
την τής Αρχής, ή άπόφασις όμως αυτη εκφράζεται διά τών  
είδικών πινακίδων περί όρίων ταχύτητος, καί ισχύει από  
τής τοποθετήσεως τών πινακίδων, κατά τήν ρητήν διάταξιν,  
ώς έρρέθη, του δευτέρου έδχιφίου τής παραγράφου 2 του άρ-  
θρου 77 του Κ.Ο.Κ., έφ' όσον, δε αι περί όρίων ταχύτητος  
πινακίδες υπάγονται, διά τούς άνωτέρω εκτεθέντας λόγους,  
εις τήν όδικήν σήμανσιν, ο μή συμμορφούμενοι προς τάς  
τοιαύτας πινακίδας παραβιάζουν τάς περί όδικής σημάνσε-  
ως διατάξεις, περί ών ή διάταξις του άρθρου 1 παρ.2 έδαφ.  
γ περίπτ.ββ του Ν.Δ. 805/7, μέ μόνην τήν διαφοράν ότι  
δέν τιμωροῦνται διά τών κυρώσεων τής γενικής διατάξεως  
του άρθρου 8 παρ.3 του Κ.Ο.Κ., αλλά διά τών ειδικών κυρώ-  
σεων του άρθρου 77 ίδιου κώδικος καί δεύτερον διότι οι  
μή συμμορφούμενοι προς τάς επί τών πινακίδων όδηγίας καί  
υποδείξεις, τιμωροῦνται μέ τάς ποινάς του άρθρου 8, έφ'  
όσον δι' άλλων ειδικών διατάξεων του Κ.Ο.Κ., δέν τιμωροῦν-  
ται δι' άλλων ποινών. <sup>Ειδικά</sup> ~~Τοιαῦται~~ ~~δε~~ διατάξεις είναι π.χ. αι  
του άρθρου 90 καί 92 του ίδιου κώδικος, βάσει τών οποίων  
οι παραβαίνοντες, εντός τών άλλων διατάξεων τών ίδιων άρ-  
θρων καί τάς άπαγορευτικές πινακίδας περί στάσεως καί  
σταθμεύσεως τών όχημάτων, τιμωροῦνται μέ τάς υπό τών δια-  
τάξεων τούτων προβλεπομένας ποινάς, χωρίς εκ τούτου νά  
δύναται νά υποστηριχθῆ ότι οι πινακίδες περί στάσεως καί  
σταθμεύσεως δέν άφοροῦν τήν όδικήν σήμανσιν, τάς τοιαύτας  
δέ παραβάσεις τάς αναφερομένας εις τήν στάσιν ή στάθμευ-  
σιν όχημάτων ρητῶς περιέλαβ: τό Ν.Δ. 805, ως υπαγομένας  
εις αυτό, χωρίς εκ τούτου νά συνάγεται, κατ' αντιδιαστολήν,  
(~~τοιαῦται~~) ότι εάν ο νομοθέτης του νόμου 805 ήθελε νά πε-

μγ

ριλάβη ~~επί~~ τὰς ἀπαγορευτικὰς πινακίδας περί ταχύτητος, θά ὤριζε τοῦτο ρητῶς, ~~ὡς~~ ὤρισε διὰ τὰς τοιαύτας τῆς στάσεως καί σταθμεύσεως διότι, παρέστη ἀνάγκη εἰδικῆς μνείας ἐν τῇ νόμῳ τῶν παραβάσεων τῶν ἀναερομένων εἰς τὴν στάσιν ἢ στάθμευσιν τῶν ὀχημάτων, καὶ ὅσον αἱ τοιαῦται παραβάσεις πραγματοποιῶνται ὄχι μόνον διὰ παραβιάσεως τῶν ἀπαγορευτικῶν πινακίδων, ἀλλὰ καί διὰ τῶν λοιπῶν εἰς τὰ ἄρθρα 90 καί 92 προβλεπομένων ἀπαγορευτικῶν διατάξεων (ἄρθρ. 90 παρ. 2 καί ἄρθρ. 92 παρ. 1, 2, 3 (πλὴν τοῦ ἐδαφ. ζ)).-

Μετά πάσης τιμῆς

Ὁ Ἀντεισαγγελεὺς

*Χρ. Μ. Μουστάκης*

(Χρῖστος Μουστάκης)